

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap bellátalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilttéri cikkek stb. intézendők.

Nyilttéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak tőrfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árazás szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár beiktatási díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Nemzetiek a Székelyföldön.

Megindult a harc; ádáz, fürgeteges harc. A politikai pártok csatarendbe alakulnak s a kardok élesre fenne, a fegyverek töltényekkel szerelve csillognak már a küzdőtérén. Csak a jelt várják, a rohamra hívó harsonaszót s az ellenfelek csatája kezdődik.

Néhány nap választ el attól, de a hadi láрма hallszik már s a küzdők táboraiban nagy a türelmetlenség.

Három párt fenekedik a szabadelvű-párt ellen: az orthodox függetlenségiek, a 48-asok és az ujrakeresztelkedett „mérsékelt“ pártja. S bámulatos, annak a pártnak, a melynek közjogi tanai ez idő szerint talán legnagyobb veszedelemmel fenyegetnék államiségünk életét: a függetlenségi pártnak politikai harcmodora ellen van legkevesebb kifogásunk. Abban a bevállásban, a melylyel ez a párt a küzdelemnek neki megy, van valami őszinteség, a mely a tannak minden tarthatatlansága daczára is tiszteletet ébreszt. A függetlenségi párt programjával tisztában van az ember s a nyilt ellenség soha sem veszedelmes.

Az ugynevezett 48-as párt azonban már nem esik komoly beszámítás alá. A függetlenségiek kizárták maguk közül, a nemzet pedig nem akarja befogadni őket; rájuk illik az írás szava: „Mivelhogy se hideg, se meleg nem vagy, tehát kiokádak.“

A „nemzeti“ párt a harmadik ellenfél és nagy sajnálattal írjuk le, ez a legkevésbé tisztességes ellenfél.

Ennek a pártnak sem elve, sem programja nincs. A nemzeti pártnak minden fegyverét a személyek ellen intézett ócsárlásból kovácsolták s ezzel a legújabb golyószóróval megy a harcra.

S nem is lehet azon csudálkozni, hogy ilyen municzióval látja el magát az a tábor,

a melynek a vezérei félreismeret vagy fel nem fedezett nagyságok, bukott ambíciók rokkant lovagjai, elbocsátott főispánok, kiérmesített államhivatalnokok és nyugalomba küldött járásbírók s többilyen hasznavehető de föl nem használt tagjai a társadalomnak.

Nem lehet azon csudálkozni, ha ilyen vezetés mellett a harcztéren nem elvekkal, hanem a személyek ellen irányzott kicsinyes semmiskedésekkel jelennek meg, a melyeknek nincs éle, nincs ereje, ennél fogva nincs semmi jelentősége.

És mi nem is vesztegetnők rájuk a szót, ha ezek az ugynevezett nemzetiek a Székelyföldet is nem járnák be és nem házalnák abból a célból, hogy itt hintsék a konkolyt és vessék a maszlagot.

A legnagyobb megbotránkozással vesszük a hirt, hogy ezt a gonosz maszlagot többen bevették már Háromszéken is és nem röstelik az ugynevezett „nemzeti pártot“ támogatni. Ezt a pártot, a melynek ez a programja: „Apponyi szeretne miniszterelnök lenni és Kovács Albert kultuszminiszter; Horváth Gyula haragszik Szapáryra és Bethlen Gábor nemkülönben: ennél fogva rossz a kormány és hatalmaskodó, a melyet meg kell buktatni.“

Ime, ez a nemzeti párt műsora. És ennek a támogatására készül néhány elkábitott fő itt Háromszék megyében is.

Nem azért botránkozunk meg pedig, hogy a székelyek közt akad egy néhány rövid eszű és big agyvelejű ember, a kik nem látják vagy nem akarják észrevenni, hogy ez a kormány, a melyet Apponyi és Horváth Gyula a sárga földig legyaláznak, a székely érdekek fejlesztése iránt mekkora hazafias készséget tanusít.

Hogy akadnak máttól holnapra sem gondolkozó polgárok a Székelyföldön, a kik nem tudják vagy nem akarják megérteni, hogy a székelyek belső erejének kifejlődése a közös munka és együttes tevékenység gyümölcse lehet csupán s hogy az erők szétforgácsolása a bizalom megoszlására vezet s az a szép munka, mely a kormány kezdeményezéséből megindult, ilyen eszeveszett hazafiaskodás mellett beteretetlenül marad s a székelyek Apponyi és Horváth Gyula jóvoltából ismét ott lesznek, a hol évtizedekkel voltak ezelőtt.

Igaz, hogy megbámulni való könnyelműség a székelyektől ez is, de hát nekünk ez a meggondolatlan cselekedet csupán fájdalmas, hanem a megbotránkozásunknak még sem ez az oka.

Mi a nemzeti pártot támogató székely atyánkfától rossz néven vesszük az elvtelenséget.

Ha ennek a székely fajnak valamelyik

párttörédeke rámutatna az eresztvényi temetőre, a hol az ágyuhős pihen, vagy végig futná a tekintetével a Szépmezőre, a hol a haza védelmében elhullott névtelen hősök csontjai porladoznak és azt mondaná: ezek a néma hagyományok kegyeletre szólítanak bennünket s szavazatunkkal támogatni fogjuk azt a pártot, mely a magyar állami függetlenség eszménye felé tör; ha így beszélne a székely és így cselekednék: akkor azt mondanók, politikában nincs ugyan eszmény s az után törni hiu ábrándozás, de azért el nem ítélünk érte senkit, mert legalább elvet képviselő párthoz csatlakozik.

Hanem támogatni egy szerencsétlen nemzeti pártot csak azért, mert Apponyi kikopott a miniszterelnöki székből s mert Horváth Gyulának nagy oka van Szapáry Gyula grófra duzzogni: ez, tisztelt székely atyámfiai, akkora nagy képtelenségnek tetszik előttem, hogy szinte el sem akarom hinni.

Hát ez az én székely népem hiszen a bujtogatásoknak?

Hiszen az adóelengedést ígérő kortesnek?

A tagosítással, erdőarányosítással izgatónak?

És nem hiszen annak, a mit saját szememmel lát:

a vasutnak,
a gyáraknak és műhelyeknek;
a százezerekbe kerülő főgimnáziumnak;
iskoláknak, kultur-intézményeknek;
ipari vállalatok hazafias támogatásának;
gazdasági fejlődést célzó intézkedéseknek;
a székely faj iránt tanusított nagy érdeklődésnek?

Mi ez?

Mit ígér ezekkel szemben a nemzeti párt a székelyeknek? Az a párt, a mely soha egy hanggal el nem árulta a székelyek nyomoruságai iránt való részvétét!

Hova lesz az én székely népem, ha néhány izgató kedvéért elveszti az ő józan eszt és okos ítéletét!?

Öreg székely.

Választási mozgalmak.

Kézdi-Vásárhely, 1891. jan 20.

Befujta az utat a hó, eltakarván azon nyomokat, miket az erősen faluzó ellenzék maga után hagyott. Fehér szemfedél ez, mely alatt az ellenzéki édes remények és vágyak csendesen aluszszák örök álmukat. Jeltelen sirjukban pihenjenek csendesen! . . . Az ellenzék nagy igyekezetének nyakát szegte az öreg Nemere, ez a vén mameluk-kortes, ki is kiküldé az ő kisebb öcsését, az Ojtoz szelét, olyan utasítással, hogy vetne véget az ellenzéki faluzásnak. Beleszólt aztán az öreg is, meglebegtették fagyos szárnyaikat s egy pár napok alatt Nizzából csináltak Szibériát, és megakadt e mián az egész

ellenzéki operáció, mert az ellenzéki lelkesültség olyanforma, mint a gőzkazán: ha folytonosan nem élesztik a tüzet, beadja a derekát. Ebben a veszett hideg szeles időben pedig ugyan ki utazik, faluz? Még a szent haza sem kívánhat ilyen áldozatot az ő igaz fajtától. És a gőzparipa, ez az elátkozott mameluk-gyártmány, tombol örömben, duplán fújja ki magából a fekete füstöt, szemmel láthatólag fumi gálja a világot, olykor-olykor nagyot fűtten, mely nyilvánvalólag azt fejezi ki, hogy bármiképen szidja is az ellenzék, mégis csak ő az ur mosta háromszéki rónán!

Ifj. Benkő Sándor, K. Vásárhely város országgyűlési képviselője, folyó hó 17-én tartotta meg beszámoló és programbeszédét a tanácsház dísztermében. Több, mint 600 ember jelent meg, s nemcsak maga a terem, de a szomszéd helyiségek is zsúfolva voltak hallgatókkal, bizonyítva azon általános érdeklődést, mely a beszámoló iránt már napokkal ezelőtt pártkülönbség nélkül nyilvánult. Jelöltünk azon gyöngéd figyelmre, hogy nem csak falragaszokon, de külön meghívókon is felkérte a választókat, hogy beszámolóján megjelenjenek, a kívánt hatást elérte, mert elmondhatjuk, hogy a választók közül alig hiányzott valaki. Ott volt a szabadelvű-párt és az ellenzék is teljes számban és népünk higgadt, komoly gondolkodásának válik dicséretére, hogy tüntetések, mik más helyeken ilyen alkalmakkor napirenden vannak, egyáltalán nem történtek. Akadt egy néhány közbeszólás, de ezek is egészen szabályosan s parlamentari módon történtek s jelöltünk minden hozzá intézett kérdésre megnyugtató feleletet adott s így az egész beszámoló a legszebben s a legnagyobb rendben folyt le. S mi ezért a jelenvolt ellenzékieknek teljes elismerésünkkel adózunk. A szép és igazi szóközi hűvel előadott beszéd — melyet mai számunkban közlünk — hű képét mutatja a mult országgyűlés történelmének s egész sorozatát tárgyalja azon üdvös s részben városunk beléletére nézve is fontos törvényeknek, melyek a mult országgyűlésen hozottak; meggyőzően beszél azon nemes ügyekről s igaz hazafiságról, mely a kormány működésében vezérelte; de nem hagyta érintetlenül azon áldatlan munkát sem, melyet az ellenzék folytatott. E beszéd — annyi hűvel, annyi szívrrel előadva — alkalmas volt, hogy a félrevezetetteket felvilágosítsa, a habozókat megterítse s a hívőket az ő meggyőződésükben megerősítse. És a mi a hatás-hoz feltétlenül szükséges, megvolt a tiszta, világos előadás s a hang meggyőző ereje. A beszámoló tehát a lehető legkedvezőbb hatást tette az egész hallgatóságra s ennek méltó kifejezése volt az a viharos „éljen!”, mely a beszédet követte. A gyűlés vezetője Bartók Károly polgármester, mint a szabadelvű-párt elnöke, egy néhány szívélyes szót intézett még a választókhoz s ezzel a fontos politikai ténykedés véget ért.

Sepsi-Szentgyörgyön nincs ellenzék. A választók közös akarattal ismét Beksics Gusztávnak, a város eddigi képviselőjének ajánlták fel a jelöltséget, ki azt el is fogadta. Tehát Beksics, a székelység kitűnő barátja, egyhangulag fog megválasztatni.

Figaró itt, Figaró ott! Horváth Gyulának, az orbai járás nemzeti párti jelöltjének, van egy varázspálcája, melyet ha megfordít, ott van, a hol akar. Ma Budapest tanácskozik, holnap meg Kovásznán tart programbeszédet s a hol ő van, ott ugyancsak van nagy romlása a kormánypártnak. Kovásznára kedden vonult be Horváth Gyula. Ezuttal elkerülte a Baross által alkotott átkos székely vasutat s egy megvető pillantással sújtva le a távolból fehérítő indóházat, egy közönséges löszekeren hajtattott be a községbe. Kíséretében voltak Veres Gyula az örökös ellenzéki kortes s Kovács Károly az örökös jelölt. A kereszt-utnál a vidék elégtelenei teljes számban megjelentek s nagy örömmel fogadták az ő megváltójukat, ki hivatala vagyon a rossz világból egy jobb világot alkotni, mi csak akkor létszen elérhető, ha Horváth képviselő lesz és Baross elcsapatik. Ezen szelíd ohajtás derűje ragyogott minden arcon, s ennek hangja nyilatkozott a nagy örömszájban. A találkozás jelölt s az ő hívei között — szó nélkül — felemelő volt s emelte a hatást, hogy ő méltósága többeket megszólításával tüntetett ki. A legeslegdemokratikusabb módon, gyalog, vonult be a jelölt Kovásznára, hol hamarosan elmondá program-beszédét, melyből az esszenciát ki-vonva, kitűnik, hogy a kormány — melynek Horváth csak nem régiben egyik híve volt — most már nem jó, elromlott, következésképpen mást kell helyébe ültetni, mert mivelhogy egy kormány csak is akkor lehet jó, ha Horváth Gyula támogatja. Barossról meg ne is szóljunk, mert hát mit is lehetne róla szólni? Az a vasut, az az átkos vasut csak is arra való, hogy elvágja a kovásznai pityóka-földeket stb. stb. A hallgatóság

lelkileg épülve hallgatta a szép szót s a végében a test épüléséről gondoskodott a jelölt s ennélfogva itt is, mint általában az országban mindenütt, az ellenzék csendben tömörül, a győzelem bizonyos egész a választásokig. Addig örömeik legyen tiszta és zavartalan!

Ifj. Benkő Sándor beszéde.

Uraim! Tisztelt polgártársak!

Közel öt éve már, hogy megítisztelő bizalmuk folytán városunkat a magyar országgyűlés képviselőházában képviselni szerencsém van.

Az ország újjáalkotásában rövid idő; városunk történelmében egy nagy, tartalmas fejezet. Határkő, melynél megállapodnunk, számolnunk kell.

Ohajtanám — a lehető röviden — hű képét adni a munkának, melyet a parlament az államélet minden ágában e ciklusban végzett; ohajtanám kiemelni azon pontokat, melyek már alkotásuk, születésükben a végzettségű hordják magukon, s melyek siker esetén a nemzetet rohamosan előrevinni, vagy ellenkezésképp épp oly rohamosan örvénybe sodorni képesek.

Önök elé akarnám állítani azt a benyomást, azt a képet, melyet a politikai élet sikos földjéről magammal hoztam. Visszaidézni akarom azt az időt, hol a pártok elfeledve a tiszteletet, a kegyeletet, melylyel mindnyájan az annyi könnyel, annyi vérrrel szerzett alkotmány s ennek első intézménye, a parlamentnek tartozunk, a gyanúsítás undok firtóbjára nyulnak, s a szenvedélytől elragadtatva, elhagyják a célt, el a küldetés nemességét.

Akarnám, hogy lássák önök a hazafiságot, melyből üzletet csinálnak; lássák meg Önök a lelkesedést, melyben a vezetőknél minden nemes emberi szerve részt vesz; csak a szív hiányzik.

Ha szívesek lesznek meghallgatni, mindezeket megtalálják ott, hol ama magas hullámokat vetett törvényjavaslatokat érteni fogom. Nem akarok kitérni azok elől; nincs okom rá; tudom, hogy az igazság — bármilyen gyenge szóban is — az Önök szívéhez utat talál.

Ugy tekintem Önöket, mint bíraimat, a kik előtt igazán kell nyilatkoznom, hogy én is igazságos ítéletet várhatok.

S ha rövid tárgyalásom rendjén városunkat közelebb érintett törvényeinket előtérbe hozva, bővebben tárgyalom, nézzék azt el nekem; hisz lehetetlen elfelednem azt, hogy itt születtem, itt éltem, az Önök szolgálatában mint választott hivatalnok álltam, s így ismerve városunk ügyeit, az első pillanatban megéreztem azt, a mi mindnyájunknak fáj.

Ily módon érintett az állami italmérésről szóló 1888. évi XXXV. törvényzikk s ezzel kapcsolatban az ezen törvény folytán adandó kártalanításról szóló 1888. évi XXXVI. törvényzikk.

Az 1890-ik évben egy jelentést küldtem a tek. tanácsnak; felolvasva, kettős célt vélek elérni: meg fognak győződni azok, kiknek mesterségük a gyanúsítás, hogy egyenes uton jártam el; másfelől tévedésükre rájönnek azok, kik azt hitték, hogy a várossal élbe kell állani. Belátják, hogy alaptalan dolgot, áldatlan munkát végeztek.

„Tekintetes Tanács!”

Majdnem két éve már, hogy jelentésem tárgyában a reám nézve megítisztelő megbízást vettem. Későnek volna mondható jelentésem, de mert korábban bevégeztenél kell vala előterjessem, ma teszem azt, midőn a regále-ügy egy már érdemlegesnek mondható stádiumában befejezve van.

Az 1888 ik év november hó 5-ik napján vettem a tekintetes tanácsnak azon távirati megkeresését, hogy a rendezett tanács városok által Budapest 1888. november hó 6-ik napján a regále-megváltás ügyében tartandó gyűlésen városunkat képviseljem.

Megjelentem, s igyekeztem ott tájékozást szerezni a felől: vajjon van-e város Magyarországon, mely bonyolult helyzetünket osztaná s ha van, úgy minő irányban ohajtaná az országgyűlés elébe terjesztett „Az italmérési jövedék megváltásáról” szóló törvényjavaslat megváltoztatását.

Sajnálattal tapasztaltam, hogy helyzetünk igazán kivételes, mert a privilegiumot nem nyert és soha jogot nem gyakorolt Gyöngyös városnak nem volt mit veszteni a törvény meghozatalával.

A szövegező bizottság — melynek tagjai szerencsés valék kiküldetni — ily speciális esetek felsorolását nem tartotta megengedhetőnek, e helyett igyekezett a nagygyűlés határozatához mérten általános elveket föllátni.

Nem akarom a hozott határozatokat bírálui, de Zay Adolf képviselőtársam indítványa, hogy a regále meg ne váltassék, azon aggodalmat keltette bennem, hogy a gyűlés határozat nélkül kell szótsozójék. A pusztá negációra helyezkedni akkor, midőn, mondhatnám, az ország közökhajával állunk szemben, oly tény lett volna, melynek visszahatását érezzük, előnyök nélkül. S habár a

megváltás abban hagyása vagy kitolása városunkra nézve előnyös lett volna is, a gyűlés gondoskodott arról, hogy határozatait az opportunitás elvét ne hagyják tekinteten kívül. Ennek kifolyásaképpen vette fel kérdésébe, hogy a rendezett tanács városok is a megváltás után a jövedelem egy bizonyos hányadában részesüljenek. Nem szükség e határozat fontosságát hangsúlyoznom, hisz mindnyájan tudjuk, hogy városaink javára vesztette értékét a vidéki regále, s habár e fokozatos hanyatlást a törvényhozás a zárt községeknek három éven át tartó fennhagyásával némileg korlátozta is, de megszüntetni nem állott, nem áll hatalmában.

Azon határozatát a gyűlésnek, hogy a rendezett tanács városok is a zárszámadás adatai alapján váltattának meg, a mennyiben az több városnak szolgálhatott előnyül, örömmel vettem, de városunkra nézve annak föl- vagy föl nem vétele irányadó nem lévén, azzal bővebben nem foglalkozom.

Az 1888-ik év november hó 7-ik napján vettem a tekintetes tanácsnak 1878/1888. k. i. számú felhívását, melynek értelmén az ahoz csatolt emlékirat borsosjenői Tisza Kálmán, a pénzügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök urnak át kell vala adjam. Az emlékirat annyi őszinteséggel tárta fel városunk italmérési ügyét, és így annyit hagyott fenn a méltányosságuk, hogy annak át vagy át nem adása fölött — tekintettel a nagygyűlés határozataira — napokig haboztam. Végre is áttámadt, a kötelesség parancsolta. Ő nagyméltósága az irat átvétele alkalmával jóakaratairól biztosított; ismerte már a székely regále-ügyek bonyolult voltát.

A képviselőház a megváltás iránti javaslatot elfogadván, a kártalanítási igények bejelentésének ideje már a későbbben állott. Ekkor fordultam a tekintetes polgármester urhoz egy küldöttségnek Budapestre leendő küldéséért. Engedjék par sorban indokolni eljárásomat.

Vállalhattam-e magamra oly felelősséget, mely a bejelentés körül esetleg elkövethető ballépés esetén reám hárulhatott volna? Nem volt ehhez bátorságom, tekintetes Tanács; az én ballépésem maga után vonhatta városunk anyagi s az ebből származható szellemi jövedelmének — mondhatnám — teljes romlását. Lehetek olyanok, kik — felelősek egy sem lévén — fölöslegesnek látták eljárásomat, de én, ki az első lépés óta mindenhol ott voltam, a röviden érintettek okán, soha jóvá nem tehető bűnnek tartottam volna másképp cselekedni.

Kéréssem meghallgatást talált, s az 1889. év március hó 20-ik napján Bartók Károly polgármester és Kovács Dániel pénztáros urak, mint kiküldöttek, megjelentek Budapestben, kikhez csatlakoztunk Nagy Gábor, városunk volt képviselője, osztálytanácsos ur és én. Küldöink megbízása „szerint jártunk el akkor, midőn fölkerestük Fejér Miklós pénzügyminiszteri tanácsos (jelenleg államtitkár a m. kir. földművelésügyi miniszteriumnál) urat, ki a kártalanítási művelet vezetője volt. Kérésünk meghallgatása után jó akaratáról biztosított. Schmidt József pénzügyminiszteri titkár jelenben osztálytanácsos urat kerestük még föl, ki a tárgynak behatóbb megbeszélése folytán igazán fontos utmutatásokat volt szíves adni a bejelentésre nézve. A küldöttség bevégezte teendőit, a további lépések megtételét azon időre hagyva fenn, midőn esetleges felelősség alkalmával ügyünk ő nagyméltósága a miniszter ur elébe terjesztetnék.

Továbbra is kötelességemnek tartottam az ügy folyamatát figyelemmel kísérni. Ő nagyméltósága Dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter urnak nagybecsű jóakarataiba ajánlottam megváltásunk ügyét, hangsúlyozva, hogy italmérési jogunk bérbeadás esetén legalább is 14000—16000 frt évi jövedelmet hozna.

Allításom valódiságáról alkalma volt meggyőződni ő nagyméltóságának akkor, midőn az 1889. év december hó 12-ik napján Bartók Károly polgármester ur vezetésével Kézdí-Vásárhely város áldozatkész polgáraiból alakult küldöttség városunk italmérési jogáért (kicsinyben szabad bevétel mellett) évenként 13000 frtot o. á-ban ajánlott föl. Döntő volt-e ez ajánlat kártalanítási kérdésünkben, nem tudom, de hogy annak kiszámíthatatlan előnyei voltak, azt tapasztaltam.

Folyó év és hó 20-ik napján végre Hantz Pál kir. pénzügyi tanácsos, nyilvántartási felügyelő ur küldetett ki miniszteri biztosképpen, kártalanításunk ügyében városunkkal az egyezséget megkísérleendő. Ő nagyméltósága a pénzügyminiszter ur, a mint azt előttem magánaton kijelenteni kegyeskedett, a város és az egyesek által tett bejelentéseket a kártalanítás alapján a törvény intenciójához mérten nem fogadhatja el; de tekintettel arra, hogy Kézdí-Vásárhely egy élénk iparu város, központja egy tekintélyes vidék kereskedelmének, nem zárkozhatik el az elől, hogy a város által bejelentésben kért összehasonlítást — kivételesen — méltányolva K. V. V. város speciális helyzetét ne engedélyezze, beleegyezze-

sét adván arra, hogy 157--442 frt kártalanításul elfogadtassék.

Városunk csak halálával tartozhatik e szavakért; czáfolata ez ama híreknek, melyek évek óta kelnek szárnyra s jutnak el az intéző körökig, úgy állítván oda helységünket, mint a mely Kelet piszkos fészkeinek képét a hanyatlásban is megszerte tulhaladja.

Röviden összefogva, ezekben terjesztem be tiszteletteljes jelentésemet. Hordtam-e egy parányt a végeredményhez, arról magam nem szólhatok; de hogy felfogásom szerinti kötelességemet hiven teljesítém, arról megnyugtató lelkiismeretem.

Tisztelettel kérem a tekintetes Tanácsot, kegyeskedjék jelentésem tudásul vétele s esetleg a m. tisztelet képviselőt elébe terjesztés fölött határozatát meghozni."

A nemes város képviselője jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét szerény munkásságomért. Halálával emlékszem meg róla. Halálával emlékszem meg a tekintetes tanács és mélyen tisztelt képviselőit azon tagjairól, kik lelkükön hordva városunk polgárságának jóllétét, közösen kért, könyörögni annyiszor, annyi helyen megjelentek.

A regále-megváltással kapcsolatban engedjék meg pár szóban említést tennem az állami ítmérés rendezéséről szóló törvényről.

Utolsó vonás volt az a nemzeti előjogokon; a munkának, a szabad versenynek adott jogot helyébe a szatadelvűség. Szabályozta a korcsmatartás, a szesz-, a bor- és sörkimérés rendjét s a záros községek lejártaival teljesen helyet ad a szabad forgalomnak.

A már érintett két törvénnyel szoros kapcsolatban áll a szeszadó reformja. Hivatva van mindhárom az ország közgazdaságában jelentékeny szerepet vinni s az országnak oly jövedelemforrást nyújtani, melylyel a pénzügyi egyensúly az államháztartásban helyreállítható legyen.

Szesziparunk, mely lisziparunk mellett egykor az első helyet foglalta el hazánkban, oly rohamos hanyatlást mutatott föl a 80-as évek közepén, melynek továbbhuzódása ez iparágunk vesztét vonta volna maga után.

Mezőgazdaságunk pedig e csapást, az amugy is rossz gabona-árak mellett, elviselni többé képes nem lett volna.

A mezőgazdasághoz, a földhöz kellett kötni a szeszgyárakat, hogy a mezőgazda a föld termő képességének kizsárolásától, a magyar szeszipar pedig a nagyipar nagy tökéje és tultermelése ellen óva, védve legyen. Ez utóbbi okon kellett megállapítani a gyárak termelésének nagyságát is.

A törvényben azonban óvni kívánta a törvényhozás gazdáinkat a terhelhetéstől az által, hogy gazdák számára — gazdaságuk terjedelméhez képest — adómentes szesz beszerzését; iparosainkat pedig az által, hogy ipari célokra szintén adómentes szesz beszerzését engedélyezte. Csak népünk életérdekeit tartotta szem előtt akkor, midőn az élelmi szerül (például ecet) vagy gyógyszerül használt szeszt minden adótól mentesen engedi a forgalomba.

A szeszipar mellett ma első helyet foglal el faiparunk, mely képében igazán az új életre ébredt Magyarországot tünteti föl. Rohamosan foglalja el az őt megillető helyet, s én bizva bizom, hogy a mag, melyet már városunkban csirában látunk, rövid idő alatt a szükséges töké és a testületi szellem újra föléledésével erős fává fog fejlődni. A töké meglesz, a testület megalkotása Önöktől függ kizárólag, Uraim.

A hadseregben a börtömeüknél helyet szorított a magyar ipar. Az utolsó időben kisiparosaink oly és annyira eltérő módok tették meg ajánlataikat, — eltérve a honvédelmi minisztérium által kiadott pályázati hirdetésektől — hogy az ajánlatokat azon alakban figyelembe venni nem volt lehetséges. A szentmiklósi iparosok azonban már e pályázat rendjén nagy szállítmányt nyertek.

Kisiparosaink részére szétosztásul fentartott az akkor részükre kihirdetett egész szállítmány és az ezután szállítandó összes börtömeük hasonfele. Nem osztott ki tehát ama munkákból semmi, melyek iparosainknak már azelőtt fenntartva voltak.

E helyen nem tudom eléggé ajánlani az ipar-testület alakítását; hisz az alakult és alakulandó testületek el fogják nyomni a pályázat rendjén az egyeseket.

Iparosaink száma városunkban elég nagy, hogy testületet alkothassanak; értelmiségük elég hatalmas, elég erős, hogy azt vezethesse, s ez a vezetés képes lesz megteremteni a szükséges töké.

Nem tanácsolni léptem ide, de mert már elébb is említettem, hogy a töké előteremteni lehet az egyesek megterhelése nélkül, engedjék meg pár szót előadnom azt: honnan, mi módon?

Van városunknak két virágzó pénzintézete, kiváló egyénekkel élükön. Forduljon a testület oda, kérve, hogy alkossanak az intézet kebelében egy osztályt, mely a legkisebb értékű kész árut is készpénzül becsárig elfogadja. Fogadja el az inté-

zet a testületek nevében a nagyobb vállalatot, mennyiben bánatpénzt kell letenniük; osszsa ki önöknek a munkát az önök által időről időre benyújtandó tervezet szerint. Egy szóban: legyen az egy ipari előlegezési szövetség.

Nehéz munka lesz az igazgatóságnak, de én bizom abban a nemes ámbícióban, mely őket idáig vezérelte, vezérelni fogja ezutánra is. Előttük lesz a kép: egy új életre ébredt virágzó város.

A csak most — a törvényhozás utolsó tényeképp — létesült középeurópai vámszerződés következményeiben meg fogja nyitni ujjal az utat Románia felé, s iparunk ki fogja állani a versenyt Keletnek most született fejlődő iparával. Meg fog szünni — korlátozásokkal — a marhabehozatal tilalma, s annak az évtizedes harcának, melynek súlyát nemcsak iparunknak, de az állategészségügyi törvény ide vonatkozó rendelkezéseiben főképpen mi, a határszéli lakosság, hordoztuk el, vége szakad.

Bizom a vámszerződés megalkotásával egy jobb jövőben; bizom kereskedelmi miniszterünkben, ki az általa előterjesztett hatvanhárom törvényjavaslat között a közutak- és vámkörrel, a vásárnap munkaszünetről, az ipari és gyári alkalmazottak segélyezéséről és a Vaskapu szabályozásáról szóló javaslatokat terjesztette a törvényhozás elé; ki az osztrák tengeri hajózással szemben oda állította a magyar érdekeket szolgáló Adriát; ki a dunagőzhajózási társaságot, mely a magyar segély dacára a román gabnát 10 krral szállította olcsóbban, mint a magyart, oly módon rendszabályozta meg, hogy a vasuton még olcsóbb szállítást engedélyezett. A további hazafiatlan üzelmeknek pedig ott igyekszik utban állani, hogy megalapította a tiszai gőzhajózást, mely hivatva lesz a Vaskapu utolsó sziklájának szétrobantásakor, szemben a szerb, román és Gagarinféle orosz gőzhajókkal, fölvenni a versenyt, megteremteni a magyar kereskedelmet ott, hol annak soha csirája sem volt. Kevés, évi 100,000 frt, a mi e célra jut; de hisz porszemek alkotják a sziklát. Elérjük azt, hogy Baross lángelkének legkisebb alkotása a zóna lesz, melylyel a világtörténelembe írta be nevét. Azt a 12,000 kilométer vasutat (beleértve a helyi érdekűeket is) ezer millió frton felüli értékben, melynek nagy részét ő váltotta és alkotta meg, igazabb, jobb kezébe nem tehetné a nemzet soha.

Nem nagyhangu, üres szavakat kell mondani a nemzetnek; nem közjogi szörszálhasogatásban kell elfecsérelni a nemzet erejét. Kövesse a nép azokat, a kik dolgoznak; kövesse azokat, a kik a nemzeti erő alapját megvetik, a kik előkészítik az országot arra az igaz, arra a szent harczra, hol a magyar faj életkérdését fogják megoldani.

Pénzügyeinkről ohajtanék még pár szót szólni. A lefolyt országgyűlés adókkal vajmi keveset: a megelőző országgyűlésekhez viszonyítva éppen semmit sem foglalkozott. Egyedüli törekvés: helyreállítani az államháztartásban a pénzügyi egyensúlyt. Tizenöt év munkássága vezetett el odáig, hol többé nem kölcsönből fedeztetett a rendes kiadások egy hányada. A szomorú idők az a része, midőn államférfiaink — Sennyey vezetés alatt — takarékoság és megélhetés szempontjából még bensőbbé akarták kötni a kapcsolatot, mely Ausztriával egybefűz; a nehéz idők, midőn pár százezer forintért — uzsorakamatál — a külföldre kellett mennünk, hogy fizetési kötelezettségünknek eleget tegyünk, elmúltak; s ma Európa pénzpiacza szívesebben helyezi magyar értékekbe tökéjét, mint félelmes nagyhatalmasságok adós-leveleibe.

A magyar állam az 1875-ik évben a tönk szélén állott s ma fölösleggel zárja le évi mérlegét. Ma minisztere aranyat vásárol, hogy a valutát megteremtse, melynek kiszámíthatatlan előnyeit a kereskedő, iparos és mezőgazda érzi meg. Lesz teljes értékű pénzünk, s a vámkárnál nem leszünk kénytelenek 100 arany forint helyett 116 vagy éppen 118 forintot fizetni, a miként azt éveken keresztül fizették, fizetik kényszerhelyzeti kereskedő polgáraink.

A nemzet hihetetlen áldozata teremtette meg e sikereket, s ma elvárhatja annak minden fia, hogy a kormány már megkezdett nagyszabású közgazdasági politikáját tovább folytassa s egy teremtens oly viszonyokat, melyek az adót elbírni segítsék. Egyenlősítse, egyszerűsítse illetteinket, adórendszerünket, melyen már maholnap eligazodni képesek nem leszünk.

Az első lépések mindezekhez pénzügyminiszterünk betérjesztett javaslataiban meg voltak téve, s joggal várhatja az ország, hogy e reformok tovább fejlesztessenek az adóteher minden emelése nélkül.

Elvárjuk azt, hogy a hadügyek miatt mostohán dotált kulturánk előbbre vitessék. Éveken keresztül szinte stagnált tanügyünk, belefeneklettünk a tanfelügyelői statisztikai kimutatásokba. Csak kedvezőbb pénzügyi helyzetünknek kell tulajdonítanom azt, hogy az országgyűlés az 1890. évben állami elemi és polgári iskolák építé-

sére 200,000 frtot adhatott; e körülménynek számitom azt, hogy székely érdekeinket védő Gró Csáky miniszterünk a „Székely-Mikó-tanoda“ kiépítésére ez évben negyvenezer forintot adott, s megengedte, hogy a mi — már születésében özöljást tévesztett — felső-népiskolánk polgári iskolává átalakíttassék.

Ha felmutathat valamit e meddő kor, úgy tanügyünknek ujjaébredésében kimagaslani látjuk az óvó-iskoláknak kötelező felállítását.

A gyermekhalandóságnak, mely 3-6. év közötti gyermekeinknek hasonfelét viszi el, vélt gátat vethetni a törvényhozás és törvényben. A nemzet iránti kötelességet teljesített akkor, midőn ebben a tiznyelvű országban a 3 éves idegen ajku gyermeknek ajkára adja a magyar szót s e szóban a magyar hazát, hogy ezt tisztelje, ezt szeresse, ezt ne feledje soha. Nem fejezhetném be méltóbban e pár isme tető szavamat, mint azzal, ha ujjal elmondom Jean Paul francia író szavait, melyeket gróf Csáky miniszterünk a törvényjavaslat tárgyalása rendjén idézett: „Vitt egyszer egy madár egy vetőmagot pusztá távol földre, elejtette, és ime, lett belőle egy egész teremés."

Módosította a törvényhozás a tanítók nyugdíjazása, a tanítók özvegyei és árváinak gyámoltásáról szóló 1875. évi XXXII. törvényozikket. Míg a tanítók és tanítónők fizetésének szabályozásáról szóló, már betérjesztett törvényjavaslatot nem tárgyalta. El kell ismernünk, hogy kultur-politikánk e nyomott körülmények között is nagy haladást mutat föl alkotásai terén.

Szólnom kell még igazságügyünkről, a hol a jogélet egységre már oly régóta vár.

A minisztérium által betérjesztett törvények részben vissza lettek vonva; e sors érte az örökös törvényt, ez volt sorsa a magyar bünvádi eljárásnak is. Hivatva lett volna mindkettő egyöntetűséget, egységet hozni magával igazságügyünkbe s így részben megszüntetni azon visszá helyzetet, hogy míg az ország erdélyi részében osztrák törvénnyel itélkezünk, eljárunk, addig Magyarországon az ottani törvény és jogszokások szerint járnak el.

Függőben maradt 4 törvényjavaslat, ezek között az erdélyi részekben a birtokrendezés 1880. évi XLV. törvényozikk módosításáról s az országgyűlési képviselőválasztások fölötti bíráskodásról szóló javaslatok.

A jogélet adminisztratív reformjában ott találjuk a bíróságok tagjainak az igazságügyminisztériumban ideiglenes alkalmazhatásáról, valamint a kir. ítélőtáblák és kir. ügyészségek szervezéséről szóló törvényeket. Hivatva van mindkét törvény a rövid idő alatt tiszteletet érdemelt magyar bírói karunkat előbbre vinni; az alapos és mégis gyors jogszolgáltatást megközelíteni s mennyiben a jogélet adminisztratív oldalán a magyar nemzeti politika megférhet, azt erősíteni.

E téren vár a legtöbb teendő a törvényhozásra, ha az örökké hangoztatott jogállamot megvalósítani akarjuk.

Két törvényjavaslatot kell még érintenem: a véderő és a közigazgatás államosításáról szóló törvényeket. Ismerik önök mindkettőt. Letárgyalta azt mindenki saját belátása szerint a hallottak és olvasottak után. Lázba hozták az országot a vezetők. Én programmat követtem; kötelességet teljesítettem igen tisztelt választóim és a kézdívásárhelyi szabadelvű-párttal szemben, midőn azt kívánságukra meggyőződéseim szerint megszavaztam. Nem akartam épp az előbb mondottak okán e tárggyal bővebben foglalkozni, de mert arra egyesek föl hívtak, nem kerülöm el, nincs okom rá; mondtam már, tudom, hogy az igazság az Önök szívéhez utat talál.

Az 1889. év február hó 19 ik napján Budapesten a következő szövegű sürgönyt kaptam: „Mai napon itt tartott népgyűlés határozatából kérjük képviselő urat a véderő-törvényjavaslat 25. paragrafusá ellen szavazni. Határozatunk aláírásokkal levélben küldöm meg." 1889. február hó 21-én sürgönylevélben vettem a népgyűlés jegyzőkönyvét, melyet engedelmeükkel szintén felolvasok. (Olvassa a jegyzőkönyvet.)

Uraim! Tisztelet polgártársak! Én itt születtem, itt éltam, majd egykor talán pihenni is itt fogok. Programmatom egy mondat el, mint e város gyermeke. Tudtam a jegyzőkönyv vételekor, hogy véreimmel, megbízóimmal szemben mivel tartozom, sohasem feledtem el a hálát, soha sem feledtem el az ebből fakadt kötelezettséget. Előttem, ezt követve, egy ut állott: kilépni a pártból.

A gyűlés folyamáról azonban — tendenciózusan-e vagy nem szándékosan, nem vitatom — oly hírek keltek szárnyra s láttak a napilapokban napvilágot, melyek arra kényszerítettek, hogy nyílt levélben a kézdívásárhelyi szabadelvű-párt az időbeni elnökökhez forduljak. Válaszunk kaptam e sürgönyt: „Kinyilvánítjuk, hogy a szabadelvű-párt a népgyűlés határozatában nem vett részt; kérjük, kövesse a szabadelvű-párt politikáját."

Ne méltóztassanak Szabó Mózes urnak, a népgyűlés elnökének eljárását — mert ez utóbbi sürgőnyt is aláírta — félreérteni. Én nem akarom az ő vállaira dobni azt a terhet. Én az ő eljárásában a nyíltságot, az őszinteséget látom s azt kell hogy lássuk mindnyájan, párosulva az erős igazság és kötelelességérzettel. Ez adta meg a bátorságot neki, hogy konstatálja a valóságot. Ezt konstatálták a többi aláíró urak is.

És e tények után bírálják el most Önök, Uraim, elhagytam-e az egyenesség, az igazság útját. Elfeleltem-e azt, hogy engem az Önök szeretete, jósága vitt a képviselőházba? Megszavaztam a 25-ik szakaszt! Elmondhatom Deák szavait: „Jobban szeretem hazámat, mint gyűlölöm ellenfeleimet.”

Kötelelességet teljesítettem, jobb meggyőződésemet követtem akkor, midőn a vármegye államosítását megszavaztam, s mert ez a jövő országgyűlésnek tárgyát fogja képezni, engedjék meg arról pár szóban nyilatkoznom.

Önök látták a vármegye-harcot; átérték az időt, midőn az országgyűlés hónapokon keresztül tárgyalta: szükséges-e a vármegyét a jelen alakjában fentartani vagy sem.

Félezed éven át voltunk tanui működésüknek. A vármegye védte magát a felülről jövő támadások ellen, minket pedig ütött, hogy viszont mi is védekezzünk ellene. A századok elmúltak, a midőn a vármegye urai annyi veszteséget, annyi keserűséget okoztak nekünk, midőn annyi jogtalanságot követtek el ellenünk. Elmosódott emlékezetünkől, csupán Erdély törvénykönyve őrzi lapjain.

Elviseltünk, eltűrtünk sokat; elhallgattuk azt is, hogy ellenzéki képviselőink meg akarják tartani a vármegyét, hogy az általuk hirdetett egyenlőség helyett hirdesse az egyenlőtlenséget. Így czáfólják meg önmagukat. Mert mi látjuk, tudjuk, hogy városunk gyermekei az állami intézmények minden ágában, így a vasutnál, kir. törvényszéknél, vámnál, pénzügynél, katonaságnál alkalmazást, kenyeret kapnak; de a vármegyén soha. Arra kérjük, ne jöjjenek a vármegyével, annak terheivel hozzánk soha!

Uraim, tisztelt polgártársak! Az én programom az államélet minden ágában a reform, e reformban mindenütt az erős, következetes magyar nemzeti irány.

Tisztelt polgártársak! Az őszinteség volt beszámoló- és programomban szavam. Négy és fél év elteltével visszahoztam a megbízást, melyet a szabadelvűség zászlójával együtt kezeimbe tettem le. Visszaadom tisztán, mocsoktalanul, abban a tudatban, hogy városomnak hű fia voltam eddig s leszek ez időn túl. Visszaadom az ígérettel, hogy életemnek célja az lesz: megérdemelni az önök szeretetét, szolgálni a várost, szolgálni a hazát!

Isten áldja meg a hazát, a királyt, városunkat s ennek minden igaz fiát!

Meghívó.

A K.-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf” kórház folyó évi rendes közgyűlése 1892. január hó 24-én d. u. 1¹/₂ órakor K.-Vásárhelyen az árva-háznál fog megtartatni, hova az alapító és rendes tagokat s mind azokat, kik e nemes ügy iránt érdeklődnek, bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. Orvosi, gondnoki, pénztárnoki, vagyonkezelő bizottsági és számvizsgáló bizottsági jelentések.
3. A jövő évi költségvetés előterjesztése.
4. Bizottság kinevezése a jövő évi számadás megvizsgálására.
5. Folyó ügyek és indítványok.

Kézdí-Vásárhelyt, 1892. január 19-én.

Elnöki megbízásból:
Erdélyi Károly,
titkár.

Különfélék.

— Székely géplakatosok figyelmébe. A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a következő átiratot intézte megynék főispánjához, Potsa József urhoz:

Hivatkozással mult évi május hó 12-én 10.836. sz. a. kelt iratunkra, van szerencsém tisztelttel értesíteni Méltóságodat, hogy piskii műhelyünkben egy géplakatosi állás üresedett meg, mely 1 frt 20 kr napibérrrel díjazatik. Ezen állást egy megfelelő ismeretekkel és testi erővel s épséggel bíró székely egyénnel kívánván betölteni, azon kérelemmel fordulok Méltóságodhoz, hogy egy a géplakatossgot kitanult és alkalmas székely munkást lehetőleg mielőbb ajánlani és az illető nevét piskii műhely-főnökségünkkel közölve, az illetőt utasítani méltóztassák, hogy az utazásához szükséges menet és szállítási díjmentes kedvez-

mény megadása végett hozzánk sürgősen folyamodjék, melyben nevét, a vele utazandó családtagjai számát és azoknak hozzávaló rokonsági viszonyát, valamint a kiindulási állomás nevét, végül a magával hozandó ingóságok hozzávetőleges súlyát jelölje meg. Fogadjá Méltóságod kiváló tiszteltem nyilvánítását, melylyel vagyok. Aradon 1892. január hó 14-én. Az üzletvezetőség.

— A kézdí-vásárhelyi olvasó-egyesület utóbbi időben igen kellemes társadalmi életet teremtett. Egymás után rendezi estélyeit, melyek mindig igen kedves szórakozási helyei közönségünknek. Még élénk emlékezetében él a tánczólo ifjúságnak a karácsonyi pompás mulatság s ismét egy másik társas-estély, mely fényes sikert ért el. Az élénk, tevékeny rendező bizottság, élén Máthé Albert bíróval és Kovács Lajos albíróval, dícséretre méltó buzgóságot fejtett ki az estély sikere érdekében s az eredmény nem is maradt el. Ezen estélyt különben az egyetemi tanuló-ifjúság rendezte az olvasó-egyesület javára, azért az érdem egy része a lelkes ifjúságot illeti. A rendezőség, azon igen helyes elvből indulva ki, hogy ne csak mindig mindent a lábnak, hanem a szívnek is adni kell valamit, a táncz mellé adott pompás műsort is, melyben bizony bárki is méltó gyönyört találhatott. Először a honvéd altisztek zenekara játszott egy zenedarabot igazán szépen és egy kezdő zenekartól nem várt tökélylyel. Ezután Földesi Mariska k. a. szavalt meleg, érzelmes hangon. Szavallata minden szívhez megtalálta az utat. A műsor legérdekesebb pontját mindenesetre Szacs-vay Gyuláné urhölgy éneke képezte. A mi bájos pacsirtánk ritkán szólal meg s mikor megszólal, ez ünnep-számba megy. Ma is ünnepet szerzett nekünk, mi ünnepeltek őt. Szívhez szóló édes dalai ma is hódítottak s a sok tapsnak, ujjazásnak ugyancsak nem akart vége lenni. Vajha gyakrabban hallhatnók! . . . Rendkívül érdekes és sikerült szám volt a Török Andor ur felolvasása is. Annyi szellem és jóízű humor volt e felolvasásban, hogy még a tánczkedvelő ifjúság is szívesen, sőt türelemesen végig hallgatta. Egy felolvasás volt azon ritka fajták közül, melyet senki sem unt meg. És ez minálunk nagy dícséret! Szöcs Mózes ur monológja közbejött családi gyász miatt — nagy sajnálatunkra — elmaradt. A program lejárván, felzen dült a zene s kezdetét vevé a táncz, mely hajnalban ért véget. Az estély 125 frt 50 krt jövedelmezett az olvasó-egyesületnek.

Báli szépeink közül érkező sorrendben következtek jegyezte fel tudósítónk: Hegyesy Adolfné, Hegyesy Irma, Hegyesy Gizella, Székely Jánosné, Székely Málna, Székely Melinda, Erdélyi Károlyné, Nagy Ida, Dobay Jánosné, Dobay Lajosné, Kiss Lajosné, Földesi Mariska, ifj. Benkő Pálné, Fejér Károlyné kr., dr. Szentpéterné, Szentpétery Mari, Szabó Mózesné, Nagy Lajosné, Nagy Ilona, Szöcs Jánosné, Szöcs Irénke, Sinkovits Ottóné, Dénes Lajosné, Kovács Lajosné, Loyczel Mariska, Málnási Albina, dr. Szacs-vay Gyuláné, dr. Bánffy Zsigmondné, Benkő Lajosné, Bartha Zsuzsa, Benkő Béláné, Welreiter Jánosné, Tóth Károlyné, Tóth Réza, Elekes Béláné, Jakab Istvánné, Jakab Károlyné, Török Bálintné, Benkő Amál, Pap Adolfné, Vajna Gáspárné, Vajna Ottilia.

— Az E. M. K. E. Baross miniszternél. A vasárnapi munkaszünetnek a gyári munkásokra nézve szellemi és erkölcsi szempontból értékesítése ügyében az E. M. K. E. megkereste Baross Gábor kereskedelemügyi minisztert, hogy e törekvéseiben a magyar közművelődési egyesületeket vegye igénybe és hasznosítsa. Az E. M. K. E. nevében Sándor József alelnök kereste fel ez ügyben a minisztert, a ki kijelentette, hogy ez eszmére már gondolt s később tényleg igénybe fogja venni az E. M. K. E. és a többi közművelődési egyesületek közreműködését. Egyelőre azonban csak Budapesttel szándékozik kísérletet tenni. Sándor alelnök előadta, mily czélszerűen lehetne felhasználni. Az EMKE népkönyvtárait, felnőttek számára készülő olvasókönyvét, daloskönyvét stb., mire nézve a miniszter helyeslőleg nyilatkozott s megígérte, hogy irányelveit, melyek e kérdésben vezérlék, közölni fogja írásban az egyesülettel.

— Halálozás. Özv. Szotyori Istvánné szül. Kovács Anna élete 76-ik, özvegyessége 4-ik évében folyó hó 18-án reggeli 4 órakor hosszas szenvedés után végelgyengülés következtében meghalt. Béke porait!

— Kovásznai hírek. Kovásznai Kovács Lukácsné vizet akart meríteni kutjából. A kut körül a hely vastag jéggel borítva síkos volt. A mint a nő a vedret huzta ki, lába elsikult s fövel beleesett a kutba. Azonnal kihúzták s a kapott sérüléseken kívül, melyek nem életveszélyesek, nem történt semmi baja. — Szöcs János berkocsi-tulajdonost lovai a piacon elragadták, a kocsi feldúlt s az ember súlyos sérüléseket szenvedett. — Veszett ebek kóboroltak mult héten a faluban. Kettőt szerencsésen lelőttek, mielőtt em-

berben vagy állatban kárt tehettek volna. — Az influenza a nagy mértékben pusztít Kovásznán. 18 nap alatt 13 ember halt meg e betegségben, mind szegényebb sorsu s előrehaladott koru emberek.

— Kovásznán f. hó 16-án szépen sikerült bál volt a vasuti állomástól a községig vonuló ut befásítási költségeire. A cél helyes s az intézőknek e jó gondolathoz csak gratulálhatunk. Sok szép ifju hölgy vett részt ezen mulatságon ugy helyből mint vidékről, gavallérok is voltak bővében, de a táncz-kezd — mint a mai korban mindenütt — nem volt nagy. A négyeseket 30 — 30 pár tánczolta. Az estély tiszta jövedelme körülbelül 50 frt.

Bál. A kézdí-vásárhelyi ev. ref. dalegylet 1892. évi február hó 7-én (vasárnap) a városház dísztermében az ev. ref. templomban letett hangrangnak a temetőben leendő felállítására javára tánczestélyt rendez. Személy-jegy 50 kr, családjegy 3 személyre 1 frt 20 kr. Kezdete este 8 órakor. Szünetek alatt a dalkör Makkai Dániel énekvezér vezetésével énekelni fog. Baló László, elnök. Jancsó Elek, alelnök. Makkai Dániel, énekvezér. Kovács Máttyás, pénztáros. Ifj. Czimbalmos Ferencz, főjegyző. Tordai Dénes, aljegyző. Czirmay Sándor, Csizsár András, Erdő B. Sándor, Fazakas Balázs, Jancsó István, Kovács János, Kovács Sándor, Kovács Dániel, Kovács Béla, Kapusi Károly, Kapusi László, Kapusi István, Molnár Imre, Mágori Gyula, Nagy József, Szabó Mózes, Szigeti Károly, Szigeti Dániel, Szotyori Dávid, Szöcs Dániel, Szöcs Albert, Szöcs Albert (szücs), Turóczy Albert.

— Tűzoltó-bál. A polyáni önkéntes tűzoltó-egylet a községi iskola tantermében január 24-én tánczestélyt rendez. A rendező bizottság élén állnak: Rettégi János mint elnök, Zonda Mihály és S. Tóth Albert mint alelnökök, Rettégi Lázár mint pénztáros, Opra János mint ellenőr, Betegh Pál mint jegyző. E tánczmulatságot annál is inkább ajánljuk a közönség figyelmébe, mert a jövedelem a derék, törekvő egylet javára van szánva.

Kortés-nóta.

Válasz a Szacs-vay-párt kortés-nótájára.

Szól a nagy dob, a réztányér
És sivit a fűfa-síp;
S ez összhangzó zeneszónál
Éltetgetik Szacsvait.

Siratják a kicsid üstöt!
S a drága jó pálinkát:
— Mert ez a nép boldogsága,
Szacsvaiak azt mondják.

No még azt is mondogatják
A bujdosó honfiak:
Nagy hivatalt viselnie
Konnyú voln' Szacsvainak;

De egy piczi kis tévedés
Talan van a dologban;
Mert Szacsvainál az eset
Egészen másképpen van:

Hogyha mostan törvényszéki
Elnök volna Szacsvai,
Ó mondaná a legjobban:
„Nemesre kell szavazni!”

S hát a mérges Pócsa Gyula
Mért oly dühös szélbali?
Ki találná ennek okát
A világon valaki? . . .

Ne keressük az okokat
A föld felett s föld alatt:
— Szó-gabiró hivatalból,
Szegény Pócsa! kimaradt . . .

Felélős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Csiki-utca 744 szám alatt levő **sírkő- és mindennemű épületek-raktáromat** a legdusabb választékban rendeztem be.

A n. é. közönség szives pártfogását kérem

Szilágyi István,
építő- és kőfaragó-mester.
Sepsi-Szentgyörgy.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.